

EXPUNERE DE MOTIVE

la proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale

I. Context legislativ și fundamentarea intervenției normative

Legea nr. 334/2006 stabilește regimul juridic al finanțării publice și private a partidelor politice, consacrand un sistem menit să asigure transparența vieții politice, prevenirea influențelor nelegitime și garantarea exercitării rolului constituțional al partidelor.

Subvențiile de la bugetul de stat, în calitatea lor de fonduri publice, sunt supuse unui regim juridic special, caracterizat prin imperativele legalității, destinației precise și controlului riguros asupra cheltuirii lor.

Cu toate acestea, experiența ultimilor ani a demonstrat că dispozițiile art. 25, în forma actuală, nu oferă un cadru suficient de clar pentru prevenirea unor utilizări ale subvențiilor contrare valorilor și intereselor fundamentale ale României.

În mod repetat, opiniile publice, rapoartele instituționale și documentările media au evidențiat situații în care anumiți actori politici, beneficiari ai finanțării publice, au direcționat resursele provenite din subvenții către activități sau servicii care, prin finalitatea lor, aveau potențialul de a afecta imaginea României, a induce mesaje publice contrare obligațiilor constituționale de loialitate față de stat sau de a genera acțiuni cu impact extern negativ asupra intereselor naționale.

De asemenea, s-a constatat apariția unor activități cu caracter transnațional, finanțate din subvenții, prin care se urmărea influențarea unor decizii ale unor autorități publice din alte state sau din organizații internaționale, în sens contrar intereselor României sau într-o manieră susceptibilă să genereze prejudicii imaginii statului.

O asemenea conduită depășește în mod evident scopul pentru care regimul subvențiilor a fost instituit și intră în conflict cu principiile fundamentale ce guvernează gestiunea banului public.

Curtea Constituțională a reținut în mod constant că fondurile publice alocate partidelor politice au regim juridic de resurse bugetare afectate, supuse unui control strict din perspectiva destinației și a respectării principiilor constituționale.

Astfel, lipsa unor interdicții exprese determină un risc real de utilizare abuzivă, incompatibil cu principiul protecției interesului general.

Pe acest fundal, prezenta intervenție legislativă are ca obiect consolidarea cadrului normativ al art. 25 din Legea nr. 334/2006, prin instituirea unor interdicții clare, preventive și proporționale privind utilizarea subvențiilor acordate de la bugetul de stat, în scopul protejării intereselor statului român și al garantării integrității activității politice.

II. Scopul reglementării

Scopul reglementării constă în întărirea disciplinei financiare aplicabile partidelor politice și protejarea intereselor statului în raport cu utilizarea fondurilor publice, în acord cu obligațiile constituționale de loialitate instituțională și cu principiile statului de drept.

Intervenția urmărește clarificarea limitelor materiale ale utilizării subvențiilor, prin interzicerea expresă a finanțării activităților care ar putea aduce atingere imaginii României, ordinii constituționale sau valorilor fundamentale garantate de Constituție, prevenirea instrumentalizării fondurilor publice în scopul configurării unor demersuri externe cu potențial de influență adversă intereselor statului român, definirea noțiunii de determinare, pentru a proteja principiul securității juridice și pentru a delimita fără echivoc sfera conduitei interzise și instituirea unui mecanism sancționator adecvat, care să restabilească legalitatea, să prevină repetarea unor astfel de fapte și să protejeze integritatea vieții politice și a banului public.

Reglementarea derivă logic din rațiunea proprie subvențiilor publice, care au ca finalitate sprijinirea activității politice democratice, nu finanțarea unor demersuri contrare intereselor românești sau ordinii constituționale.

III. Elemente de noutate

Modificările operate asupra art. 25 aduc o serie de elemente de noutate cu valoare juridică majoră, menite să stabilească o delimitare clară a domeniului permis al utilizării fondurilor publice.

În primul rând, introducerea alin. (3) consacră pentru prima dată o interdicție generală și explicită privind utilizarea subvențiilor pentru activități, mesaje ori materiale care pot afecta, direct sau indirect, imaginea și interesele României sau ordinea constituțională.

Acest alineat codifică un principiu fundamental al gestionării resurselor publice, impunând o obligație clară de loialitate constituțională în utilizarea fondurilor.

În al doilea rând, prin alin. (4) și (5) este reglementată situația specifică a utilizării sumelor provenite din subvenții pentru achiziția de bunuri sau servicii destinate determinării unor decizii externe contrare intereselor statului român.

Această clarificare normativă era necesară, dat fiind că activitățile de influențare externă finanțate direct sau indirect din fonduri publice au fost identificate ca zone vulnerabile, insuficient acoperite de legislația actuală, și pot genera implicații negative asupra raporturilor internaționale ale României.

În al treilea rând, proiectul introduce un regim sancționator complet, menit să restabilească legalitatea și să descurajeze utilizările neconforme ale subvențiilor.

Măsurile precum restituirea sumelor, confiscarea, suspendarea subvențiilor sau sesizarea organelor competente se circumscriu principiilor dreptului financiar public și legislației contravenționale și penale aplicabile.

IV. Descrierea soluțiilor de reglementare propuse

Reglementarea propusă operează prin introducerea a patru alineate noi la art. 25, suplimentând normele privind destinațiile permise ale subvențiilor publice. Textul formulează o interdicție generală, care delimitează material sfera cheltuielilor incompatibile cu natura fondurilor publice și cu valorile constituționale protejate. Această interdicție este completată de o normă specială care vizează situațiile cu caracter transnațional, definite prin scopul determinării unor decizii externe contrare intereselor românești.

Noua definiție legală a „determinării” este construită în manieră restrictivă, evitând extinderea artificială a domeniului interzis, dar protejând în mod eficient interesul public. În același timp, stabilirea unui regim sancționator adecvat conferă normei forță juridică și previne riscul ca interdicțiile să rămână lipsite de efect util.

În ansamblu, proiectul instituie un cadru normativ coerent, proporțional și necesar, a cărui justificare se întemeiază atât pe evoluțiile recente ale practicii politice, cât și pe principiile constituționale privind protecția interesului general și responsabilitatea gestionării fondurilor publice.

Deputat PNL,

STROE Ionut-Marian

